

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

ĐẠO ĐỨC

4

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

LƯU THU THỦY (Chủ biên) – NGUYỄN VIỆT BẮC
NGUYỄN HỮU HỢP – TRẦN THỊ TỐ OANH – MẠC VĂN TRANG

ĐẠO ĐỨC 4

(Tái bản lần thứ chín)

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

Chịu trách nhiệm xuất bản : Chủ tịch Hội đồng Thành viên kiêm Tổng Giám đốc NGUYỄN NGÔ TRẦN ÁI
Phó Tổng Giám đốc kiêm Tổng biên tập GS.TS VŨ VĂN HÙNG
Biên tập lần đầu : NGUYỄN MY LÊ
Biên tập tái bản : PHẠM VĨNH THÔNG
Biên tập kĩ, mỹ thuật : NGUYỄN MẠNH HÙNG
Minh hoạ và trình bày bìa : TRẦN TIỂU LÂM
Sửa bản in : PHẠM VĨNH THÔNG
Chế bản : CÔNG TY CỔ PHẦN MỸ THUẬT VÀ TRUYỀN THÔNG

Bản quyền thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam - Bộ Giáo dục và Đào tạo

---

ĐẠO ĐỨC 4

Mã số : 1H408T4

Số đăng kí KHXB : 01-2014/CXB/91-1062/GD

In ... cuốn, khổ 17x24(cm). In tại Công ty ...
In xong và nộp lưu chiểu tháng ... năm ...

Bài 1

TRUNG THỰC TRONG HỌC TẬP

Tình huống

Hôm qua, Long mãi chơi, quên chưa sưu tầm tranh, ảnh phục vụ cho bài học. Sáng nay đến lớp, Long mới nhớ ra và rất lo lắng...

Câu hỏi

1. Theo em, bạn Long có thể có những cách giải quyết như thế nào ?
2. Nếu em là bạn Long, em sẽ làm gì ? Vì sao ?

Ghi nhớ

Trung thực trong học tập là thể hiện lòng tự trọng.

Trung thực trong học tập, em sẽ được mọi người quý mến.

Bài tập

1. Theo em, trong những việc làm dưới đây, việc làm nào thể hiện tính trung thực trong học tập ?
  - a) Nhắc bài cho bạn trong giờ kiểm tra.
  - b) Không làm bài tập mà mượn vở của bạn để chép.
  - c) Không chép bài của bạn trong giờ kiểm tra.
  - d) Giấu điểm kém, chỉ báo điểm tốt với bố mẹ.
2. Em hãy bày tỏ thái độ của mình về các ý kiến dưới đây (tán thành, phân vân hay không tán thành) :
  - a) Trung thực trong học tập chỉ thiệt mình.
  - b) Thiếu trung thực trong học tập là giả dối.
  - c) Trung thực trong học tập là thể hiện lòng tự trọng.
3. Em sẽ làm gì nếu :
  - a) Em không làm được bài trong giờ kiểm tra ?
  - b) Em bị điểm kém nhưng cô giáo lại ghi nhầm vào sổ là điểm giỏi ?
  - c) Trong giờ kiểm tra, bạn ngồi bên cạnh không làm được bài và cầu cứu em ?
4. Em hãy kể lại những mẫu chuyện, tấm gương về trung thực trong học tập mà em biết.
5. Em hãy cùng các bạn trong nhóm xây dựng một tiểu phẩm về chủ đề “Trung thực trong học tập”.
6. Đã bao giờ em thiếu trung thực trong học tập chưa ? Nếu có, bây giờ nghĩ lại em thấy thế nào ? Em sẽ làm gì nếu gặp những tình huống tương tự như vậy ?

Thực hành

Thực hiện trung thực trong học tập và nhắc nhở bạn bè cùng thực hiện.

Bài 2

VƯỢT KHÓ TRONG HỌC TẬP

Truyện

Một học sinh nghèo vượt khó

...Cô hiệu trưởng trường tiểu học kể với tôi : “Xóm Trại rất nghèo lại xa trường nhất. Nhưng ở đó có em Thảo là học sinh vượt khó, học giỏi tiêu biểu của trường. Nhà Thảo nghèo lắm, bố mẹ lại đau yếu luôn. Thảo phải làm việc nhà giúp cha mẹ, nhưng vẫn cố gắng học tập. Em đã đạt học sinh giỏi suốt những năm lớp 1, lớp 2, lớp 3 nên cả trường ai cũng biết...”

Tan học, tôi theo Thảo về thăm xóm Trại. Thảo dẫn tôi đi hết con đường làng, băng qua một cánh đồng rộng mới nhìn thấy xóm Trại xa tít tắp phía bờ sông... Vừa bước theo đôi chân thoăn thoắt của cô bé, tôi vừa tranh thủ hỏi chuyện :

- Đi học xa thế này Thảo có ngại không ?
- Lúc đầu cháu ngại lắm chú ạ, nhất là những hôm trời mưa rét, đường trơn...
- Bạn học như thế, cháu làm việc nhà vào lúc nào ?
- Dạ, sáng cháu đi học, chiều chăm gà, vịt, tưới rau đỡ bố mẹ.
- Vậy thì cháu học bài vào lúc nào ?
- Ở lớp, cháu tập trung học tập. Chỗ nào không hiểu, cháu hỏi ngay cô giáo hoặc hỏi các bạn. Buổi tối cháu học bài, làm bài. Sáng cháu dậy sớm xem lại các bài học thuộc.

Tính hồn nhiên nhưng tự tin và đáng vẻ tảo tần của cô bé khiến tôi vừa thương mến, vừa cảm phục em.

Theo MẠC TÂM

Câu hỏi

1. Thảo đã gặp những khó khăn gì trong học tập và trong cuộc sống hằng ngày ?
2. Trong hoàn cảnh khó khăn như vậy, bằng cách nào Thảo vẫn học tốt ?
3. Nếu ở trong hoàn cảnh khó khăn như bạn Thảo, em sẽ làm gì ?

Ghi nhớ

Trong cuộc sống, mỗi người đều có những khó khăn riêng. Để học tập tốt, chúng ta cần cố gắng, kiên trì vượt qua những khó khăn.

Có chí thì nên.

Tục ngữ

Bài tập

1. Khi gặp một bài tập khó, em sẽ chọn những cách làm nào dưới đây ?
Vì sao ?

- a) Tự suy nghĩ, cố gắng làm bằng được.
- b) Nhờ bạn giảng giải để tự làm.
- c) Chép luôn bài của bạn.
- d) Nhờ người khác làm bài hộ.
- đ) Hỏi thầy giáo, cô giáo hoặc người lớn.
- e) Bỏ không làm.

2. Tình huống

Bạn Nam bị ốm, phải nghỉ học nhiều ngày. Theo em, bạn Nam cần phải làm gì để theo kịp các bạn trong lớp ? Nếu là bạn cùng lớp với Nam, em có thể làm gì để giúp bạn ?

3. Hãy tự liên hệ và trao đổi với các bạn về việc em đã vượt khó trong học tập.

4. Hãy nêu một số khó khăn mà em có thể gặp phải trong học tập và những biện pháp để khắc phục những khó khăn đó theo mẫu dưới đây :

<i>Những khó khăn có thể gặp phải</i>	<i>Những biện pháp khắc phục</i>
1.	– .....
2.	– .....
3.	– .....
4.	– .....
5.	– .....

5. Sưu tầm và kể lại một tấm gương học sinh vượt khó mà em thấy cảm phục.

Thực hành

- Cố gắng thực hiện những biện pháp đã đề ra để vượt khó khăn trong học tập.
- Tìm hiểu, động viên, giúp đỡ bạn khi bạn gặp khó khăn trong học tập.

Bài 3

BIẾT BÀY TỎ Ý KIẾN

Tình huống

1. Em được phân công làm một việc không phù hợp với khả năng.
2. Em bị cô giáo hiểu lầm và phê bình.
3. Chủ nhật này bố mẹ dự định cho em đi chơi công viên, nhưng em lại muốn đi xem xiếc.
4. Em muốn được tham gia vào một hoạt động nào đó của lớp, của trường nhưng chưa được phân công.

Câu hỏi

1. Em sẽ làm gì trong mỗi tình huống trên ? Vì sao ?
2. Điều gì sẽ xảy ra nếu em không được bày tỏ ý kiến về những việc có liên quan đến bản thân em và lớp em ?

Ghi nhớ

Mỗi trẻ em đều có quyền mong muốn, có ý kiến riêng về những việc liên quan đến trẻ em. Em cần mạnh dạn chia sẻ, bày tỏ những ý kiến, mong muốn của mình với những người xung quanh một cách rõ ràng, lễ độ.

Bài tập

1. Hãy nhận xét về những hành vi, việc làm của từng bạn trong mỗi trường hợp dưới đây :
  - a) Bạn Dung rất thích múa, hát. Vì vậy, bạn đã ghi tên tham gia vào đội văn nghệ của lớp.
  - b) Để chuẩn bị cho buổi liên hoan lớp, các bạn phân công Hồng mang khăn trải bàn. Hồng rất lo lắng vì nhà mình không có khăn nhưng lại ngại không dám nói.
  - c) Khánh đòi bố mẹ mua cho một chiếc cặp mới và nói sẽ không đi học nếu không có cặp mới.